SUOMEN JOURNALISTILIITTO
FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
16.05. 2025

HE 34/2025
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Yleisradio Oy:sta annetun lain muuttamisesta

Journalistiliitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida hallituksen esitystä eduskunnalle.

Esityksen tavoite on toimeenpanna eurooppalaisen medianvapausasetuksen julkisen palvelun median itsenäisyyden suojatoimia koskeva sääntely sekä toteuttaa parlamentaarisen Yle-työryhmän esittämät Yle-lain muutokset. Medianvapausasetuksen tavoitteet ovat oikeita. Asetus pyrkii suojelemaan julkisen palvelun riippumattomuutta ja resursseja.

Hallituksen esityksessä Ylelle lisätään velvoite edistää toimintansa ja taloutensa avoimuutta parlamentaarisen työryhmän edellyttämällä tavalla. Journalistiliitto kannattaa avoimuutta periaatteessa, mutta kuten olemme jo aiemmin lausuneet, paras tapa taata avoimuus olisi tuoda julkisomisteiset osakeyhtiöt julkisuuslain piiriin. Hallituksen esitys lisää Yleisradion hallinnollisia kustannuksia, ja meneillään olevat valtavat leikkaukset jättävätkin auki sen kysymyksen, onko juuri rahoituksen avaaminen se asia, johon niukkenevia resursseja ensisijaisesti tulisi käyttää.

Vastaavan toimittajan irtisanomissuojan paraneminen (pykälä 6 d) perustuu suoraan eurooppalaiseen medianvapausasetukseen. Journalistiliiton mukaan lakiin kirjattu muotoilu, jonka mukaan vastaavan toimittajan työsuhdetta ei voida päättää sillä perusteella, että toimittaja on käyttänyt hänelle kuuluvaa toimituksellista päätösvaltaa ellei tehtävässä jatkaminen ole yhtiön kannalta ilmeisen kohtuutonta, on riittävä. Suomessa työsopimuslaki sääntelee irtisanomisia muulta osin.

Pykälän 2 momentin 7 kohtaan lisättäisiin maininta varautumisesta televisio- ja radiotoiminnan lisäksi myös muun tiedonvälityksen hoitamiseen poikkeusoloissa. Käytännössä Ylen varautumisvelvoite laajenisi kattamaan esimerkiksi tekstimuotoisen sisällön sekä mahdolliset uudet tulevaisuuden jakelukanavat. Esityksessä todetaan, että muutoksen tarkoituksena ei ole laajentaa Ylen huoltovarmuuteen liittyviä tehtäviä vaan päivittää kohta vastaamaan Ylen nykyistä toimintaa ja teknologista kehitystä.
On kuitenkin selvää, että tekstisisältöjen sekä sellaisten kanavien, joista ei ole edes vielä tietoa, lisääminen huoltovarmuusvelvoitteisiin asettaa Ylelle lisää tehtäviä. Ylen resursseissa nämä tehtävät eivät käy.

Palaammekin tässä yhteydessä eurooppalaisen medianvapausasetuksen artiklaan 5, jonka mukaan jäsenmaiden on varmistettava, että yleisradioyhtiöiden rahoitusmenettelyt perustuvat avoimiin ja puolueettomiin kriteereihin, jotka vahvistetaan etukäteen. Näiden menettelyjen on taattava, että yhtiöillä on riittävät,

Siltasaarenkatu
18 A 7.krs
PL 252
00531 Helsinki
–
Broholmsgatan
18 A 7.vån
PB 252
00531 Helsingfors

kestävät ja ennakoitavissa olevat taloudelliset resurssit, jotta ne voivat täyttää julkisen palvelun tehtävänsä sekä kehittyä tässä tehtävässään.

Yleisradio on Suomessa historiallisten leikkausten kohteena. Leikkaukset eivät ole olleet etukäteen vahvistettuja saati ennakoitavia. Toistuva rahoitukseen puuttuminen poliittisin perustein on mediavapaussäädöksen hengen ja kirjaimen vastaista, ja tullee näkymään mm. kesällä 2025 julkaistavassa EU:n oikeusvaltioraportissa. Parlamentaarinen Yle-työryhmä ei työssään nähdäksemme lainkaan huomioinut eurooppalaista medianvapaussäädöstä, mikä on kansalaisten tiedonsaannin kannalta valitettavaa.

SUOMEN JOURNALISTILIITTO – FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND RY

Marjaana Varmavuori
Puheenjohtaja

Salla Nazarenko
Kansainvälisten asioiden asiantuntija

Siltasaarenkatu
18 A 7.krs
PL 252
00531 Helsinki
-
Broholmsgatan
18 A 7.vån
PB 252
00531 Helsingfors